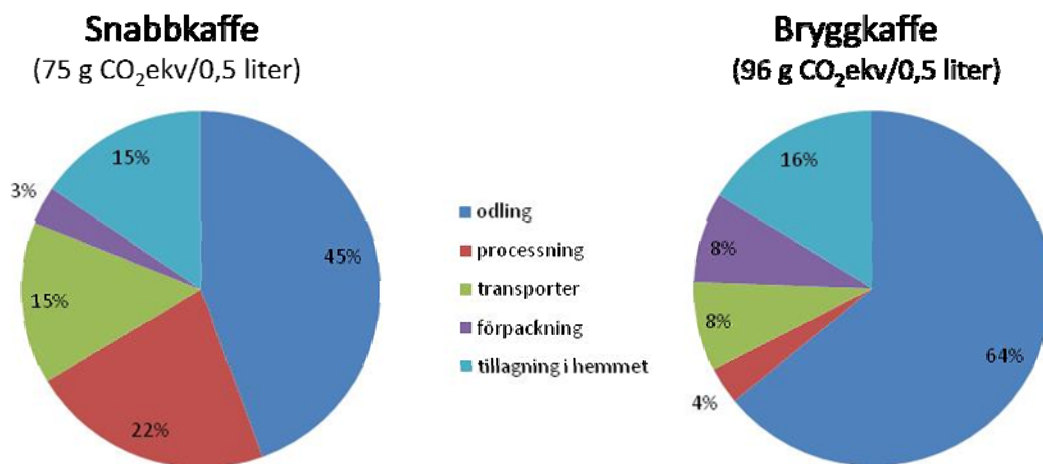

Sammanfattning

Tillagat bryggkaffe har större klimatpåverkan än motsvarande mängd tillagat snabbkaffe, Figur A. Klimatpåverkan från bryggkaffe är ca 24 g CO₂-ekv./kopp (0,125 l) jämfört med snabbkaffe, ca 19 g CO₂-ekv./kopp (0,125 l). Skillnaden beror främst på att det går åt mindre mängd kaffebönor för att producera snabbkaffe jämfört med bryggkaffe (beräknat på samma styrka av tillagat kaffe).

Figur A. Jämförelse snabbkaffe och bryggkaffe. Klimatpåverkan av 4 koppar kaffe (0,5l) med vatten som värmts i kastrull, med lock, på spisplatta. Bidrag från olika led i kedjan från odling till och med tillagning i hemmet.

Odlingen av kaffebönan ger upphov till störst andel av klimatpåverkan av det tillagade kaffet. En viktig parameter i odlingen är hur mycket och i vilken form mineralgödsel tillförs. I konventionella odlingar tillförs optimala mängder av gödsel för att erhålla god avkastning. Klimatbidraget från odlingen kan dock vara både högre och lägre beroende på vilken mängd och i vilken form mineralgödseln används. Användningen skiljer sig troligen mellan olika odlingsområden, odlingsland och olika jordar och därför kan klimatbidraget från odlingen variera kraftigt om data från olika specifika odlingar undersöks. Dock kvarstår med all sannolikhet att det är odlingen som utgör det största enskilda bidraget till klimatpåverkan av tillagat kaffe om man tittar på hela kedjan från odling t.o.m. tillagning.

Klimatbidraget från processningen av kaffe är större för produktionen av snabbkaffe jämfört med produktionen av bryggkaffe. För processning av snabbkaffe tillkommer förutom rostning och malning ytterligare processteg; extraktion och frystorkning. En viktig aspekt som påverkar klimatet är energianvändningen, som naturligtvis bör vara så optimal som möjligt. Naturgas och gasol används i processningen av båda kaffetyperna och klimatpåverkan skulle minska kraftigt om biogas användes i stället. Förbränningen av biogas ger upphov till ca 90 % lägre klimatbidrag än förbränningen av naturgas.

Klimatbidraget från transporterna utgör endast en mindre del av det totala klimatbidraget. Den transport som har störst enskild påverkan i de två system vi tittat på i denna studie är lastbilstransporten av snabbkaffet från Mellaneuropa till Sverige. Denna transport utgör ca 11 % av hela klimatbidraget från snabbkaffe. Båttransporterna av råkaffet från odlingsländerna till Sverige utgör en mycket liten del av hela klimatpåverkan, < 3 % för snabbkaffet och <4% för bryggkaffet.

Klimatbidraget från förpackningen är också litet i förhållande till hela kedjans totala klimatpåverkan. Det viktiga med förpackningen är att den ska skydda kaffet och ge en god och lång hållbarhet av kaffet, så att svinnet/kassationen hålls så låg som möjligt. Att minimera förpackningsmaterialmängden är positivt men viktigt i så fall är att hållbarheten av kaffet inte försämras.

Tillagningen i hemmet (inklusive avfallshantering) står för ca 15 % av det totala klimatbidraget från snabb- respektive bryggkaffe. Valet av sätt att hetta upp vattnet på (kaffebruggare, spis eller vattenkokare) spelar liten roll och ger upphov till ungefär samma klimatbidrag. Om tillagning i hemmet sker någon annanstans, där elen produceras från fossila energikällor blir klimatbidraget från tillagningen betydligt högre.

En fördel med snabbkaffet är att man lättare kan laga precis så många koppar man vill dricka och därför inte får något onödigt svinn. Den klimatpåverkan svinnet medför är helt onödig. Om en av fyra tillagade koppar inte konsumeras utan slås ut ska klimatpåverkan istället fördelas på de faktiskt druckna kopporna vilket medför ett drygt 30 % högre klimatbidrag per kopp.

Om bryggkaffesumpen sorteras som organiskt avfall och denna fraktion går till biogasproduktion har detta en positiv inverkan på klimatpåverkan från bryggkaffe. Om den producerade biogasen antas ersätta naturgas är sänks klimatbidraget från tillagat bryggkaffe med ca 20 % och klimatbidraget blir i nivå med det från snabbkaffet.